

Norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse

Ole-Kristian Bruksås, seniorrådgiver

Statsforvalteren i Nordland

County Governor of Nordland

— virker til Nordlands beste

Agenda

- Generelt regelverk for opplæring i norsk og samfunnskunnskap
- Norskopplæring på mottak
- Avvikene i det generelle regelverket for de med kollektiv beskyttelse
- Problemstillinger rundt avbrytelse av opplæring og avvikling av ferie
- Permisjon og fravær

Norskopplæring etter integreringsloven

- Målgruppe:
 - Innvandrere mellom 18 og 67 år som har fått innvilget oppholdstillatelse som nevnt i integreringsloven § 27, har rett og plikt til å delta i opplæring.
- Omfang
 - Individuelt tilpasset, ikke timekrav
 - Spor
- Varighet (rett og plikt):
 - Til deltakeren har nådd et minimumsnivå i norsk, men ikke lengre enn tre år fra tidspunktet for tilbud om oppstart av norskopplæringen.
 - For deltakere med videregående utdanning (eller høyere) fra før har ikke rett og plikt i lengre enn 18 måneder

Krav til opplæring i samfunnskunnskap

Deltakere med oppholdstillatelse som nevnt i integreringsloven §§ 27 og 28 skal ha 75 timer opplæring i samfunnskunnskap

- Skal gjennomføres på et språk deltakeren forstår
- Være gjennomført innen ett år fra den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæring

Norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse

- Personer med kollektiv beskyttelse har rett, men ikke plikt, til å gjennomføre norskopplæring
 - Plikt for kommunen å tilby
 - Samme frist om tre måneder
- Kommunen må:
 - Fatte vedtak om norskopplæring
 - Utarbeide norskplan

– virker til Nordlands beste

Norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse

- IMDI har laget mal for vedtak om norskopplæring og forenklede norskplaner for de med kollektiv beskyttelse:
 - <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/introduksjonsprogrammet/integreringsplan-og-integreringskontrakt-etter-integreringsloven/> -

Varighet av norskopplæring for de med kollektiv beskyttelse

- Varighet av opplæring:
 - Retten til opplæring gjelder i utgangspunktet for ett år fra tilbud om oppstart av opplæring
- Mulighet for forlengelse:
 - Integreringsforskriften § 43g
 - Kan gi utvidet norskopplæring til deltakere som har behov for å nå et minimumsnivå.
 - Inntil seks måneder for deltakere med minst videregående nivå fra før, og i seks måneder av gangen i inntil to år for deltakere uten videregående utdanning fra før

Gjennomføring av norskopplæringen

- Klasseromsundervisning
- Norsktrening
 - Språkkafe
 - Kompetansepluss
- Nettbaserte norskopplæring
- Kombinasjoner?
- Andre muligheter:
 - Samarbeid med kommuner
 - Digital undervisning
 - HK-dir oppretter digital undervisningstilbud
 - [Nasjonalt tilbud om digital norskopplæring til flyktninger | HK-dir \(hkdir.no\)](#)
 - Private tilbydere
 - Norskopplæringsordningen

Avbrytelse av norskopplæring for personer med kollektiv beskyttelse

- I noen tilfeller kan deltakere i norskopplæring (og integreringsprogrammet) avbryte eller avslutte norskopplæringen. Har deltakeren rett til å gjeninntre i norskopplæringen?
- Integreringsloven § 37 d har ikke en bestemmelse om gjeninntreden i norskopplæring på samme måte som § 37 c femte ledd. Hvis en deltaker i norskopplæring avbryter opplæringen, opphører også kommunens plikt til å tilby opplæringen, jf. integreringsloven § 3.
- Se brev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet av 24. april 2023

– virker til Nordlands beste

Samfunnskunnskap for personer med kollektiv beskyttelse

- Personer som får midlertidig kollektiv beskyttelse, har ikke rett og plikt til opplæring i samfunnskunnskap. Kommunen kan likevel tilby opplæring i samfunnskunnskap som del av introduksjonsprogrammet.
- Egnet virkemiddel?

Endringer i regelverket

- 1. juli 2023: Utvidet norskopplæring – ytterlig 6 måneder / 2 år.
- 1. august 2023: Beregningen for frist av opplæring er fra oppstartsdatoen for opplæringen (eller fra tilbud om oppstartsdato).

Fravær og permisjon fra norskopplæring

- Egen eller barns sykdom/skade
 - Opp til ett år i opplæringsperioden
 - Rettighet
- Permisjon ved fødsel/adopsjon
 - Opp til 10 måneder
 - Rettighet
- Godkjent permisjon kommer fører til forlengelse av sluttdato for opplæring

Fravær og permisjon fra norskopplæring

- Velferdspermisjon – opp til ti dager hvert kalenderår
- Permisjon til fred og forsoningsarbeid – opp til ti dager hvert kalenderår
- Ikke egen feriebestemmelse for opplæring i norsk (og samfunnskunnskap)

Praktiske utfordringer

- Avvikling av ferie blant ansatte i voksenopplæringen
 - Ikke egne bestemmelser for ferie for de med bare norskopplæring
 - Det viktige er at kommunene sikrer opplæring i tilstrekkelig omfang
- Stans i norskopplæringen?
 - Følger av integreringsloven § 36 – krav om «saklig begrunnet i den enkeltes forhold». Loven viser blant annet til: omfattende fravær, atferd som kan skade deltagerens eller andres mulighet til å gjennomføre opplæringen eller alvorlig eller langvarig sykdom

Funn fra tilsyn

- Tilsyn viser blant annet:
 - Brudd på varighet – kommunene gir kortere programtid enn lovens minstekrav, og vurderer forlengelse innenfor minstetid ut fra progresjon/motivasjon
 - Brudd på omfang – kommunene tilpasser ikke opplæringens omfang til individuelle behov
- Brudd på forvaltningsrettslige regler – kommunene har mangler i begrunnelse av vedtak, informasjon om klageadgang eller retten til å se sakens dokumenter

Spørsmål?

Tilskudd til norskopplæring

- Kommunalt voksenopplæringsssenter kan søke om tilskudd til norskopplæringsordningen
- Søknadsfristen var 29. januar 2024
 - Vær oppmerksom på mulige nye utlysninger – har vært i 2023 og 2022
 - Kan finne informasjon på IMDis hjemmesider
- <https://www.imdi.no/tilskudd/>

Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge (16-18 år)

- For denne aldersgruppen skal kommunene og fylkeskommunene søke statsforvalteren om tilskudd. Det gjelder både for grunnopplæring og videregående opplæring.
- Tilskuddsordningen omfatter:
 - barn og unge asylsøkere i alle typer mottak og omsorgssenter
 - barn og unge som søker familiegjenforening

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

- Automatisk beregnet og utbetalt persontilskudd for voksne innvandrere som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Grunntilskuddet blir automatisk utbetalt til små og mellomstore kommuner.
- Målgruppe: Voksne innvandrere mellom 18 og 67 år som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.
- For å få persontilskudd må vedtak om opplæring registreres i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR)
 - Tilflyttere må også registreres i NIR for deres kommune, også for deltakere som har fått opplæring i annen kommune tidligere.

Gode verktøy

- IMDI har informasjon om norskopplæring:
 - <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/norsk-og-samfunnskunnskap/>
 - [Opplæring i norsk og samfunnskunnskap | IMDi](#)
- HK-dir har informasjon om arbeidsrettet norskopplæring:
 - [Modell for helhetlig læring - Arbeidsrettet norskopplæring \(hkdir.no\)](#)
- Kompetansepakker fra HK-dir og IMDI:
 - [Kompetansepakker \(hkdir.no\)](#)
 - [Fleksibel og arbeidsrettet norskopplæring | Introduksjonsprogrammet \(imdi.no\)](#)

Evaluering av samlingen

- Google Forms skjema
- Fyll gjerne ut og gi tilbakemelding på hva som funka og hva som kunne vært bedre til neste gang